अनंतरौअंतरंगौभीष्मद्रोणौ ॥ १३ ॥ नन्वंतरंगौचेत्कथंमच्छ्रेयोनानुमंत्रयेतामित्याशंक्यांतरंगाभासाविमौनत्वंतरंगावित्याह दुष्टेनेति दुष्टेनमित्रद्रोहवता मनसासंकल्पेन प्रच्छन्नेनशत्रुहितेप्सुनापि स्वामिहितवदाभासमानेन अंतरात्मनाबुध्या योब्रूयान्मंत्रं ससतांसाधूनांविश्वस्तानांस्वामिनांमतंइष्टंनिःश्रेयसंकल्याणंकथंकुर्यान्नकथमपि शठमित्रंहिपातयत्येवनहितायेत्यर्थः ॥ १४ ॥ ननुशठमित्र त्वंत्वस्यत्वय्यप्याशंक्येततथाचसर्वत्रानाश्वासप्रसंगइत्याशंक्यदैवमेवमुख्यंदृद्धिक्षासादिहेतुरित्याह नमित्राणीति मित्राणिसाध्वसाधूनि अर्थकृच्छ्रेषुकार्यसंकटेषु श्रेयसेइतसयनाशायवानप्रभवंति हिय

कर्णउवाच योजितावर्थमानाभ्यांसर्वकार्येष्वनंतरौ ॥ नमंत्रयेतांत्वच्छ्रेयःकिमद्भुततरंततः ॥ १३ ॥ दुष्टेनमनसायोवैप्रच्छन्नेनांतरात्मना ॥ ब्रूया न्निःश्रेयसंनामकथंकुर्यात्सतांमतं ॥ १४ ॥ नमित्राण्यर्थकृच्छ्रेषुश्रेयसेचेतरायवा ॥ विधिपूर्वंहिसर्वस्यदुःखंवायदिवासुखं ॥ १५ ॥ कृतप्रज्ञोऽकृतप्रज्ञो बालोवृद्धश्चमानवः ॥ ससहायोऽसहायश्चसर्वंसर्वत्रविंदति ॥ १६ ॥ श्रूयतेहिपुराकश्चिदंबुवीचइतीश्वरः ॥ आसीद्राजगृहेराजामागधानांमहीक्षितां ॥ ॥ १७ ॥ सहीनःकरणैःसर्वैरुच्छ्वासपरमोनृपः ॥ अमात्यसंस्थःसर्वेषुकार्येष्वेवाभवत्तदा ॥ १८ ॥ तस्यामात्योमहाकर्णिर्वभूवैकेश्वरस्तदा ॥ सलब्धबलमा त्मानंमन्यमानोवमन्यते ॥ १९ ॥ सराज्ञउपभोग्यानिस्त्रियोरत्नधनानिच ॥ आददेसर्वशोमूढऐश्वर्यंचस्वयंतदा ॥ २० ॥ तदादायचलुब्धस्यलोभाल्लोभोप्य वर्धत ॥ तथाहिसर्वमादायराज्यमस्यजिहीर्षति ॥ २१ ॥ हीनस्यकरणैःसर्वैरुच्छ्वासपरमस्यच ॥ यतमानोऽपितद्राज्यंनशशाकेतिनःश्रुतं ॥ २२ ॥ किमन्य द्धितानूनंतस्यसापुरुषेंद्रता ॥ यदितेविहितंराज्यंभविष्यतिविशांपते ॥ २३ ॥ मिषतःसर्वलोकस्यस्थास्यतेत्वयितद्ध्रुवं ॥ अतोन्यथाचेद्धितंयतमानो नलप्स्यसे ॥ २४ ॥ एवंविद्वन्नुपादत्स्वमंत्रिणांसाध्वसाधुतां ॥ दुष्टानांचैवबोद्धव्यमदुष्टानांचभाषितं ॥ २५ ॥ द्रोणउवाच विद्यतेभावदोषेणयद र्थमिदमुच्यते ॥ दुष्टपांडवहेतोस्त्वंदोषमाख्यापयस्युत ॥ २६ ॥ हितंतुपरमंकर्णब्रवीमिकुलवर्धनं ॥ अथत्वंमन्यसेदुष्टंब्रूहियत्परमंहितं ॥ २७ ॥

स्माद्विधिपूर्वंपुण्यापुण्यैकहेतुकंसर्वंसुखादिकं ॥ १५ ॥ एतदेवस्पष्टयति कृतेति सर्वंदैवोपनीतं सर्वत्रदेशेकालेच ॥ १६ ॥ आत्राख्यायिकामाह श्रूयतइति ईश्वरःसमर्थः राजगृहेतन्नामकेनगरे ॥ १७ ॥ करणैश्चक्षुरादिभिर्हीनोविकलः उच्छ्वासएवपरमोभवतीतिज्ञानहेतुर्यस्यसः अमात्यसंस्थःअमात्याधीनः ॥ १८ ॥ अवमन्यतेराजानमितिशेषः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ नशशाकहर्तुमितिशेषः ॥ २२ ॥ आख्यायिकातात्पर्यमाह किमिति तस्यअंबुवीचस्यसापुरुषेंद्रतातन्नरेंद्रत्वंनूनंविहिताविधिप्राप्तैवनतुयत्नसंपादिता किमन्यददृष्टात्परायणमस्तिनकिमपीतिभावः प्रकृतेयोजयति यदीति ॥ २३ ॥ २४ ॥ ॥ २५ ॥ तेतवमतंविद्यभावदोषेणचित्तगतद्वेषेण ॥ २६ ॥ २७ ॥

Digitized by Google